

Doornroosje en zijn prins:

- **Mentaliseren en tegenoverdracht in de psychotherapie van een 8-jarige jongen met cross-gender gedrag.**

Cecile Gunning & Froukje Slijper: Tijdschrift Kinder- en Jeugdpsychotherapie. 2011

Indeling

- Genderidentiteit(stoornissen)
- Casus Pieter
- Dilemma's
- MBKT
- Fasen behandeling en tegenoverdracht
- Resultaat
- Discussie

Genderontwikkeling

- Genderidentiteit
- Gender constantie
- Gender stabiliteit
- Genderrolgedrag

Genderidentiteitsstoornissen

- Genderdysforie
- Cross gender gedrag
- Omgeving of aanleg?
- Prevalentie 1-30/10 000

Casus Pieter

- P is een jongen met cross-gender gedrag
- moeite met de afstemming op anderen
- gebrekkige affectregulatie (mn de agressie)
- zwakke identiteit
- erg krenkbaar, teatraal en dominant (narcistische ontwikkeling van zijn persoonlijkheid).
- problemen op cognitief, sociaal en relationeel gebied waardoor zijn ontwikkeling stagneert.

Dilemma's

- **Velen!**

Behandeling crossgendergedrag

- Geen protocol
- Weinig onderzoek naar psychotherapie-effect
- Stuit op weerstand bij therapeuten
- MBKT en OB

MBKT

- Gebaseerd op MBT(Fonagy, Bateman, Hurry, Verheul)
- Theoretisch kader; gehechtheidstheorie en TOM
- Nog in ontwikkeling voor kinderen met ontwikkelingspsychopathologie
- Voorlopers zijn steungevende therapie van Gluckers, beeldcommunicatie van Hellendoorn, ontw gerichte psychotherapie van Verhofstadt

Mentaliseren

- Mentaliseren is weet hebben van de eigen binnen wereld en die van de ander en daarover kunnen denken voelen en communiceren in taal en gedrag.
- MBT bevordert en brengt de mentale processen weer op gang

Mind and brain

- Door het versterken van het mentaliseren ontwikkelen zich veiliger hechtingspatronen
- Psychotherapie brengt veranderingen in het brein

MBKT en OB indicatie

- Gebrekkige mentale representaties van zichzelf en anderen
- Matige frustratietolerantie en impulscontrole
- Laag zelfgevoel
- Gebrekkige afweermechanismen
- Problemen met sociale contacten
- Zwakke cognitieve functies; realiteit, geheugen, aandachtsspanne

Behandelingsdoelen

- ***Niet* het crossgendergedrag veranderen *maar* mentaliseren mogelijk maken *opdat*;**
- Integratie van dit gedrag in zijn identiteit
- Coherenter zelfgevoel
- Betere affectregulatie
- Verbetering sociale relaties

Voorwaarden voor een goede werkrelatie

- Werkelijkheidswaarde geven aan innerlijke ervaringen van het kind
- spelen met de realiteit
- Problematiek van het kind onder woorden brengen
- Samen uit zoeken waar het crossgendergevoel en –gedrag in conflict komen met verwachtingen van de buiten wereld.

Technieken MBKT

- Aandachtsregulatie
- Affectregulatie
- Mentaliseren

Door aan te sluiten in het hier en nu van het kind, en werkelijkheidswaarde te geven

3 therapiefasen in twee jaar

- Aandachtsregulatie
- Affectregulatie
- Mentaliseren

*en de **TEGENOVERDRACHT***

Fase 1 van de aandachtsregulatie

- Pieter wil vooral gezien en bewonderd worden
- alles moet mooi, gaaf en vooral perfect zijn.
- Nog geen scheiding tussen binnen- en buitenwereld
- Provoceert
- Geidealiseerd vrouwen beeld

Fase 2 van de affectregulatie

- Gevoelens en angsten worden bespreekbaar
- Spel en fantasie ontwikkelen zich
- Ander komt meer in beeld
- Stagnatie en weerstand tegen verandering .
- Thuis en op school gaat hij vooruit..

Fase 3 mentaliseren

- Meer acceptatie van zijn probleem en aanpassing
- Gevoelens van hemzelf en ander worden bespreekbaar
- Minder perfectie en repareren mag
- Therapeut wordt persoon
- Latentiespel(ridderlego prinses met 2 gezichten)

MAAR..

- Zo soepel liep het niet door

de tegenoverdracht

Tegenoverdracht definitie

- Min of meer directe reactie (bewust of onbewust) op de relatie die het kind met de therapeut legt(overdracht)

Tegenoverdracht

- Gevoel dat kind bij de therapeut oproept
- Gevoel dat specifiek is voor de therapeut en met zijn persoonlijkheid te maken heeft

belangrijk instrument om patient te begrijpen

Kan faciliteren of storen

Projectieve Identificatie

- Het kind splitst een onacceptabel deel van zichzelf af en brengt dat onder bij de behandelaar en tracht op deze wijze controle te krijgen over pijnlijke gevoelens
- Het is een interactief proces : de ander gaat mee resoneren

Containen

- Containen is ontvangen, begrijpen en verwerken van emotionele communicatie zonder overspoeld te raken en teruggeven in vorm van begrip

Troostend en kalmerend effect, bevordert het mentaliseren

Voorwaarde

Supervisie !!

Doelen bereikt?

Doel was;

- *Niet* het crossgendergedrag veranderen *maar* mentaliseren mogelijk maken *opdat*;
- Integratie van dit gedrag in zijn identiteit
- coherenter zelfgevoel
- betere affectregulatie
- verbetering sociale relaties

Resultaat

- Positiever zelfbeeld, aangepaster gedrag waar nodig,
- betere sociale contacten
- betere school resultaten
- betere affectregulatie.

Maar;

- Pieter blijft erg op zichzelf gericht , *omdat* zijn genderidentiteit nog niet stabiel is ?
onze cultuur afwijzend is?